

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің «Жобаларды мемлекеттік ведомстводан тыс сараптау» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының («Мемсараптама» РМК) 2016 жылғы «___» _____ № _____ бұйрығына 10-қосымша

Сараптама жұмыстарына 60 жұмыс күні мерзімінде тапсырыс беруші, концессионерді таңдау бойынша конкурсқа қатысушы мен мемлекеттік сараптама ұйымы арасында жасалатын концессионерді таңдау бойынша конкурс өткізу кезінде қатысушылар ұсынған концессиялық өтінімдер құрамындағы техникалық-экономикалық негіздемелерге ведомстводан тыс кешенді сараптама жүргізуге арналған үлгі шарт

Астана қ.

2016 жылғы «___» _____

Бұдан әрі «**Тарап-1**» деп аталатын _____ атынан
(Тапсырыс берушінің толық атауы)
_____ негізінде әрекет ететін _____, бір
тараптан және бұдан әрі «**Тарап-2**» деп аталатын
_____,
(мемлекеттік сараптама ұйымының толық атауы)
атынан _____ негізінде әрекет ететін _____
өзге тараптан, бұдан әрі «**Тарап-3**» деп аталатын
_____,
(концессионерді таңдау бойынша конкурсқа қатысушының толық атауы)
атынан _____ негізінде әрекет ететін _____
үшінші тараптан, үшеуі бірге «**Тараптар**» деп аталып
_____
(ведомстводан тыс кешенді сараптама жүргізуге өтінімді және ҚР заңнамасына сәйкес жұмыстарды сатып алудың өзге негіздемелерін көрсету)
негізінде осы шартты (бұдан әрі – Шарт) жасасты және төмендегідей туралы келісімге келді.

1. Осы Шартта қолданылатын арнайы ұғымдар

1.1. Осы Шартта қолданылатын ұғымдарға мынадай түсінік беріледі:

1) «**Портал**» – ведомстводан тыс кешенді сараптама жүргізу үшін техникалық-экономикалық негіздемелерді және жобалау-сметалық құжаттамасын ұсынуға арналған портал;

2) «Жеке кабинет» – техникалық-экономикалық негіздемелерге және жобалау-сметалық құжаттамасына ведомстводан тыс кешенді сараптама жүргізуге автоматты түрде өтінімдер беруге, сондай-ақ Тараптар Шарт бойынша міндеттемелерін орындауға арналған Порталдың негізгі модулі.

2. Шарттың мәні

2.1. Тарап-1 тапсырады, ал Тарап-2 _____

(құжаттаманың атауын және түрін көрсету)

(бұдан әрі – Құжаттама) бойынша ведомстводан тыс кешенді сараптама (бұдан әрі – сараптама жұмыстары) жүргізуді өзіне қабылдап алады.

2.2. Құжаттама бойынша сараптама жұмыстарының мерзімі Тарап-3 аванс (алдын-ала төлем) төлемі бойынша міндеттемелерін орындаған күннен келесі күннен бастап **60 (алпыс) жұмыс күнінен** аспайтын мерзімді құрайды.

2.3. Осы Шарт бойынша Тараптардың рәсімдері мен өзара әрекеттерінің операциялары Жеке кабинет көмегімен жүзеге асырылады.

«Мемсараптама» РМК филиалдарымен жасалатын шарттар үшін 2.4-тармағының редакциясы:

2.4 _____ филиалы сараптама жұмыстарын орындайды.

Қаржылық құжаттарды ресімдеу кезінде Тараптар Шарт бойынша сараптама жұмыстарын орындайтын филиалдың мына деректемелерін көрсетеді:

_____ Филиалы

Мекенжайы: _____

БСН: _____

ЖСН: _____

БСК: _____

3. Шарт бағасы және төлем тәртібі

3.1. Тарап-3 Шарттың 2.1-тармағында көрсетілген сараптама жұмыстары үшін Тарап-2-ге _____ теңгені, оның ішінде _____ % ҚҚС-н төлеуге міндеттенеді (бұдан әрі – Шарт бағасы).

Шарт бағасы Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің м.а. 2015 жылғы 21 желтоқсандағы № 780 бұйрығымен бекітілген Объектілер құрылысының жобаларына ведомстводан тыс кешенді сараптама, сондай-ақ әртүрлі деңгейдегі аумақтардың қала құрылысын жоспарлау жобаларына кешенді қала құрылысы сараптамасын жүргізу жөніндегі жұмыстардың құнын айқындау қағидаларына сәйкес анықталды.

3.2. Тарап-3 Тараптардың уәкілетті өкілдері Шартқа қол қойған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде Тарап-2-нің есеп айырысу шотына ақшалай қаражатты аудару жолымен Шарт бағасының **100 % (жүз пайызы)** мөлшерінде алдын-ала төлем жүргізуге міндетті.

Төлем тағайындаудағы төлем тапсырмасын ресімдеу кезінде төлеуге берген шот нөмірі мен Шарттың нөмірі міндетті түрде көрсетіледі.

3.3. Егер алдын-ала төлем Шарттың 3.2-тармағында белгіленген мөлшерде және мерзімдерде Тарап-2-нің есеп айырысу шотына аударылмаған жағдайда, осы Шарт күшіне енбеген болып саналады.

Бұл ретте, Тарап-2 Құжаттаманы қарамастан қайтарады.

3.4. Шарт бағасы Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес өзгеруі мүмкін.

4. Тараптардың міндеттері мен құқықтары

4.1. Тарап-1:

1) осы Шартта белгіленген тәртіпте және мерзімдерде сараптама қорытындысын оның тұжырымдарына қарамастан қабылдап алуға;

2) Құжаттама бойынша сараптама жұмыстары мерзімінен бұрын аяқталған жағдайда Шарт ережелеріне сәйкес сараптама қорытындысын қабылдап алуға. Сараптама қорытындысын мерзімінен бұрын қабылдаудан бас тартуға оны қабылдауға мүмкіндігі болмаған жағдайда жол беріледі;

3) оң сараптама қорытындысын алған мемлекеттік инвестициялар және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қаражаты есебінен қаржыландырылатын құрылыс объектілері бойынша Құжаттама бекітілгеннен кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде Тарап-2-ге Құжаттаманың бекітілгенін растайтын құжатты жіберуге;

4) Тарап-2-нің сауалы бойынша ол көрсеткен мерзімде Құжаттама бойынша қажетті материалдар мен ақпаратты ұсынуға;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген және осы Шарттың талаптарынан туындайтын өзге міндеттемелерді орындауға **міндетті**.

4.2. Тарап-1-дің:

1) Тарап-2-ден осы осы Шартқа сәйкес міндеттемелерін адал және тиісінше орындауын талап етуге;

2) Қазақстан Республикасының заңнамаларында көзделген әрекеттерді жасауға **құқығы бар**.

4.3. Тарап-2:

1) Тарап-3 аванс (алдын-ала төлем) төлемі бойынша міндеттемені орындаған күннен келесі күннен бастап **26 (жиырма алты) жұмыс күнінен** кешіктірмей Құжаттама бойынша сарапшылардың дәлелді ескертпелерін беруге;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте Шарттың 2.2-тармағында көрсетілген мерзімде Құжаттама бойынша сараптама жұмыстарын жүргізуге;

3) қаралып отырған Құжаттама бойынша құпиялылықты сақтауға және коммерциялық құпияны қамтамасыз етуге;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте Құжаттаманы сарапшылардың қарауы бойынша істің ағымдағы жағдайы туралы деректерді Орындаушының интернет-ресурсына орналастыруға;

5) сараптама жұмысының (салалық сараптама нәтижелерін қоса алғанда) нәтижелері бойынша Тарап-1-ге:

оны іске асыру үшін қаралған Құжаттаманы бекітуге ұсынымы бар оң сараптама қорытындысын;

немесе Құжаттаманың Қазақстан Республикасында қолданылатын мемлекеттік нормативтердің талаптарына сай келмейтіндігі туралы теріс сараптама қорытындысын беруге;

6) Құжаттама бойынша сараптама жұмыстарын жүргізгеннен кейін оң сараптама қорытындысы берілген жағдайда, Құжаттаманың тиісті бөлімдеріне (бөліктеріне) жауапты сарапшылар электрондық-цифрлық қолтаңбасын қойып куәландыруға;

7) оң сараптама қорытындысын алған мемлекеттік инвестициялар және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қаражаты есебінен қаржыландырылатын құрылыс объектілері бойынша Құжаттаманың бекітілгенін растайтын құжатты Тарап-1-ден алғаннан кейін осы Құжаттаманы «Мемлекеттік инвестициялар және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қаражаты есебінен қаржыландырылатын объектілердің құрылысына жобалау алдындағы және жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасының Бірыңғай мемлекеттік электрондық банкін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 19 қарашадағы № 705 бұйрығына сәйкес сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы уәкілетті орган жасайтын Бірыңғай электрондық банкіне ұсынуға;

8) Шарт бойынша міндеттемелерді орындауға **міндетті.**

4.4. Тарап-2-нің:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіпте Құжаттама бойынша Тарап-1 мен Тарап-3-тен қажетті материалдар мен ақпараттарды сұратуға және алуға;

2) Тарап-1 және (немесе) Тарап-3 сараптама қорытындысының тұжырымында айтылған шарттарды (талаптарды) орындамаған кезде «Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 шілдедегі Заңының 64-8-бабы 2-тармағының 3) тармақшасына сәйкес бұрын берілген оң сараптама қорытындысын кері қайтарып алуға;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген әрекеттер жасауға **құқығы бар.**

4.5. Тарап-3:

1) Шарттың 3.2-тармағына сәйкес алдын-ала төлем жүргізуге;

2) Жеке кабинет көмегімен Құжаттама бойынша сараптама жұмыстары барысына тұрақты (күнделікті) мониторингті қамтамасыз етуге;

3) ескертпелер берген күннен бастап **14 (он төрт) жұмыс күнінен** аспайтын мерзімде сарапшылардың Құжаттама бойынша дәлелді ескертпелерін жоюға;

4) Тарап-2-нің сауалы бойынша онымен белгіленген мерзімде қажетті материалдар мен ақпаратты ұсынуға;

5) Шарт бойынша міндеттемелерді орындауға **міндетті**.

5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекеттер

5.1. Тараптар Шарт бойынша міндеттемелерді орындау барысында сыбайлас жемқорлықты ескерту және жемқорлықпен күрес ісінде ынтымақтастықта болуға жауапкершілік алады.

5.2. Шарттың 5.1-тармағын орындау мақсатында, Тараптар өздеріне:

1) сыбайлас жемқорлық жағдайларын туғызатын құқық бұзушылық, құқыққа қайшы мүліктік игіліктер мен артықшылықтар алуына байланысты сыйбайлас жемқорлық жасағанмен бірдей болатын құқық бұзушылық жасамауға;

2) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес олардың өкілеттігі мен міндеттерінен туындайтын шаралар қабылдауға және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылығын анықтаудың барлық жағдайлары туралы мәліметті бір-біріне тез арада хабарлауға міндеттеме қабылдап алады.

6. Ерекше жағдайлар

6.1. Құжаттама бойынша сараптама жұмыстары барысында салалық сараптамалар:

1) қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган немесе оның аумақтық бөлімшесі немесе мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізу мәселелеріндегі олардың құзіреті шегінде жергілікті атқарушы органдар;

2) халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органның ведомствосы немесе оның аумақтық бөлімшелері жүргізеді.

6.2. Құжаттама бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген салалық сараптама жүргізу мерзімдері бұзылған жағдайда, Тарап-2 Шарттың 2.2-тармағында белгіленген мерзімнен кешіктірмей, салалық қорытындыларды белгіленген мерзімде ұсынбағандарын қоспағанда, Құжаттама бойынша ведомстводан тыс кешенді сараптаманың сараптама қорытындысын береді.

7. Шартты бұзу

7.1. Құжаттама бойынша сараптама жүргізу барысында Тарап-2-нің келешекте қаралып отырған Құжаттама бойынша сараптама қорытындысын ресімдеуі және беруі, сондай-ақ Тарап-1-дің немесе Тарап-3-тің (салалық сараптамалардың жергілікті қорытындыларының нәтижелерін ескере отырып)

жиынтық сараптама қорытындысын алуы мақсатсыз болуына байланысты жағдайлар туындағанда, Тарап-1 Тарап-2-ге сараптаманы тоқтату қажеттілігі туралы осындай шешімінің негізділігін растайтын құжаттарды қоса бере отырып, ресми өтініш жолдайды.

7.2. Тарап-1 сараптаманы тоқтату қажеттілігі туралы Тарап-2 негізделген өзгерістер жағдайында ресми өтініш жібереді (бөлек-бөлек немесе барлығын бірге):

жобалау тапсырмасы;

бастапқы құжаттарды (материалдарды, деректерді), оның ішінде жер учаскесін (орналасқан жерін немесе шекараларын) ұсыну туралы акті, инженерлік іздестірулер нәтижелері, сондай-ақ инженерлік тіршілік көзін қамтамасыз ету жүйесіне қосуға арналған техникалық шарттар, олардың параметрлері мен талаптары;

жобаланатын объектінің аумағы айналасындағы бекітілген бөлшектеп жоспарлау жобаларында және (немесе) құрылыс салу жобаларында қала құрылысы шешімдерін қайта қарауға байланысты сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы жергілікті атқарушы органның сәулет-жоспарлау тапсырмасының шарттары мен талаптары;

жоспарланған объектінің құрылысын салудан бас тарту туралы немесе концессионерді таңдау бойынша конкурсқа қатысудан бас тарту туралы негізделген шешімі.

7.3. Тарап-3 концессионерді таңдау бойынша конкурсқа қатысудан бас тартқан жағдайда Тарап-2-ге Шартты бұзу туралы ресми өтінішті тек Тарап-1 ғана жібереді.

7.4. Тарап-1-дің растайтын құжаттарын қоса бере отырып сараптаманы тоқтату қажеттілігі туралы өтінішті тіркегеннен кейін Тарап-2-нің ақпараттық жүйесінде осы Құжаттама бойынша автоматты түрде салалық сараптамаларды жүзеге асыратын қоршаған ортаны қорғау және халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органдардың орталық немесе аумақтық бөлімшелеріне, ведомстволарына келекшекте сараптама жүргізу орынсыздығы туралы хабарлама жасалады және жіберіледі.

7.5. Салалық сараптамаларды жүзеге асыратын қоршаған ортаны қорғау және халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы уәкілетті органдардың орталық немесе аумақтық бөлімшелері, ведомстволары Тарап-2-ден ақпараттық жүйенің көмегімен тиісті хабарламаны алған күннен бастап салалық сараптама жүргізуді тоқтатады және 3 (үш) жұмыс күні ішінде Тарап-2-ге сараптаманы тоқтату бойынша құжаттарды ресімдеу үшін жеткілікті ақпараты бар орындалған жұмыс туралы есепті ұсынады.

7.6. Олардың Құжаттама бойынша орындаған жұмысы туралы салалық сараптамалардың ұсынған есептері негізінде Тараптар орындалған жұмыс актісін жасай отырып, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексімен белгіленген тәртіпте Шартты бұзуды ресімдейді.

Бұл ретте Тарап-2 Шартты бұзу кезінде Тарап-2 жасаған есеп бойынша Тарап-2 нақты орындаған жұмыс құнын шегеріп, Шарт бағасының төленген бөлігін Тарап-3-ке қайтарады.

7.7. Егер Тарап-1 растайтын құжаттарды қоса бере отырып, сараптаманы тоқтату қажеттілігі туралы ресми өтінішін сараптама жұмыстары басталған күннен (жиынтық сметалық құжаттаманы қараудың, жиынтық сараптама қорытындыларын дайындау және ресімдеудің соңғы кезеңі) **40 (қырық) жұмыс күні** өткен соң ұсынған болса, онда Шарт жоғарыда көрсетілген негіздемелер бойынша бұзуға жатпайды және Тарап-2 салалық сараптамалардың қатысумен белгіленген тәртіпте шарттық міндеттемелерді орындауды аяқтайды.

8. Жұмыстарды қабылдау және тапсыру тәртібі

8.1. Тарап-2-нің сараптама қорытындысына тіркеу нөмірін берген күні Құжаттама бойынша сараптама жұмыстарын аяқтаған күн болып табылады.

8.2. Тарап-2 Құжаттама бойынша сараптама жұмыстарын аяқтаған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде Шарт бойынша орындалған жұмыс актісін Тараптардың әрқайсысы үшін 3 данада және Тарап-3 үшін шот-фактураны ресімдейді.

8.3. Тарап-3 Құжаттама бойынша сараптама жұмыстарын аяқтаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде Тарап-2-нің орналасқан жерінен 3 данадағы орындалған жұмыс актісін және шот-фактураны алуға міндетті.

8.4. Тарап-3 орындалған жұмыс актісін алған күннен бастап Тарап-1 мен Тарап-3 5 (бес) жұмыс күні ішінде оған қол қоюға және оның 1 (бір) данасын Тарап-2-ге қайтаруға міндетті.

8.5. Сараптама қорытындысын беру Тарап-1 мен Тарап-3 орындалған жұмыс актісіне қол қойғаннан және оны Тарап-2-ге бергеннен кейін Порталдың көмегімен жүзеге асырылады.

9. Кепілдіктер

9.1. Тарап-1 мен Тарап-3 Құжаттаманы әзірлеуге негіз болып табылатын бастапқы құжаттардан тұратын ақпараттың дұрыстығына кепілдік береді.

Тарап-1 мен Тарап-3 Қазақстан Республикасындағы қолданыстағы заңнамаларға сәйкес жоғарыда көрсетілген кепілдікке толық жауаптылықта болады.

10. Форс-мажор

10.1. Шарт бойынша міндеттемелерін тиісінше орындау тежеусіз күш жағдаяттарының, яғни, осы жағдаяттар кезіндегі төтенше және шарасыз жағдайлар – табиғи құбылыстар, әскери іс-қимылдар және т.б. (форс-мажор) салдарынан мүмкін болмаса, Портал және электрондық ақпараттық жүйе техникалық себептермен қол жетімсіз болған жағдайда Тараптар жауапкершіліктен босатылады.

Бұл ретте форс-мажор жағдаяттарына сілтеме жасаушы Тарап Шарт бойынша міндеттемелерін тиісінше орындау форс-мажор жағдаяттарының салдарынан мүмкін болмағандығын және ол Шарт бойынша міндеттемелерін тиісінше орындау үшін өзіне байланысты шаралардың барлығын қабылдағанын дәлелдеуі тиіс.

10.2. Егер Тараптардың еркінен тыс тежеусіз күш жағдаяттары Шарттың орындалуын бұзса, Тараптар Шартты тоқтатуды жазбаша түрде куәландырады. Тарап-3 Тарап-2-ге Шартты тоқтату күніне дейін орындалған жұмыс көлемі үшін төлем жүргізеді.

10.3. Егер Шарттың 10.1-тармағында көрсетілген жағдаяттар 1 (бір) айдан астам орын алатын болса, Тараптар Шарт бойынша міндеттемелерін одан әрі орындаудан бас тартуға құқылы. Бұл ретте, Тарап-2 Тарап-3-ке Шарт ережелеріне сай төленген соманы Шарт бойынша өзі орындаған жұмыс құнын шегеріп қайтарады.

11. Тараптардың жауапкершілігі

11.1 Тарап-1 Тарап-2-ден Құжаттамаға сараптама жүргізу мерзімін бұзғаны үшін, Тарап-2-нің кінәсінен жіберілген міндеттемелерді толық орындаған кезге дейін әрбір кешіктірілген күн үшін Шарт бағасының 0,1% мөлшерінде айыпақы (өсімақы) өндірітіп алуға құқылы, бірақ ол Шарт бағасының 10%-нан аспауы тиіс.

11.2. Тарап-1 Тарап-2-ге Құжаттама бойынша салалық сараптамалар жүргізу мерзімі мен сапасын бұзғаны үшін жауаптылық шараларын қолдануға құқығы жоқ.

11.3. Тарап-1 және (немесе) Тарап-3 Шарт бойынша міндеттемелерін бұзғаны үшін Тарап-2 міндеттемелерін толық орындаған кезге дейін әрбір кешіктірілген күн үшін Шарт бағасының 0,1% мөлшерінде айыпақы (өсімақы) өндірітіп алуға құқылы, бірақ ол Шарт бағасының 10%-нан аспауы тиіс.

11.4. Айыпақы (өсімақы) төлеу Тараптарды осы Шарт бойынша міндеттемелерін орындаудан босатпайды.

11.5. Тарап-1 және Тарап-3 Жеке кабинеттің көмегімен сараптама барысына тұрақты (күнделікті) мониторинг жасау міндеттемесін орындамауы оны уақытында орындамағанға тең, Шарт бойынша міндеттемені бұзғаны үшін одан жауапкершілік алынбайды.

12. Дауларды шешу тәртібі

12.1. Осы Шарт бойынша Тараптар арасында туындауы мүмкін барлық даулар мен келіспеушіліктер немесе оларға байланыстылар олардың арасында келіссөзге келу жолымен шешіледі. Шартқа сәйкес бір тараптың өзге Тарапқа жіберетін кез-келген хабарламасы ақысы төленген тапсырыстық хатпен немесе телеграф, телекс, факс, телефакс немесе Порталдың көмегімен жіберіледі.

12.2. Келіспеушіліктерді келіссөзге келу жолымен шешу мүмкін болмаған жағдайда, олар Орындаушының орналасқан жері бойынша сотта қарауға жатады.

13. Қорытынды ережелер

13.1. Шарт бірдей заңдық күші бар қазақ және орыс тілдерінде жасалды.

13.2. Шарт Тараптардың уәкілетті өкілдері оған қол қойған және Тарап-3 Шартта белгіленген мөлшерде және мерзімде Тарап-2-нің есеп айрысу шотына алдын-ала төлем енгізген күннен бастап күшіне енеді.

Шарт Тараптар өз міндеттемелерін толық орындағанға дейін қолданылады.

13.3. Осы Шартқа енгізілетін кез-келген өзгерістер мен толықтырулар Шарт жасасу нысанында жасалады.

13.4. 1-қосымша – сараптама жұмыстары құнының есебі осы Шарттың ажырамас бөлігі болып табылады.

14. Тараптардың заңды мекенжайлары және банктік деректемелері